

Swingende zagen

Het gymnasium was te hoog gegrepen voor Edwin, vond de bovenmeester van de lagere school. Daar dacht moeder Rutten anders over. Ze drong er op aan dat haar zoon zou doorstomen naar het Vossius gymnasium, de school voor voorbereidend wetenschappelijk onderwijs die in het voornamen Amsterdam Zuid veel prestige uitstraalde. Mocht Edwin daar mislukken, dan kon hij altijd nog verder op een lager niveau. Beter zo dan andersom, redeneerde ze.

In de eerste klas van het Vossius stak hij tijdens Latijnse les een vinger op om te vragen wat het verschil tussen klinkers en een medeklinkers was – waarop zijn klasgenoten hem vrolijk uitlachten. Hij, bijdehandje met een leerachterstand, moest krachtig wennen aan de nieuwe school met bollebozen uit de hogere welstandsklasse, maar uiteindelijk kwam alles goed. Meneer Waleson, leraar klassieke talen, werd zijn favoriete docent. Diens enthousiasmerende verhandelingen over Plato, Socrates en Homerus maakten zo'n indruk op Edwin dat hij zich flarden van de lesstof nog letterlijk kan herinneren. Inclusief het veto dat Waleson uitsprak over de bioscoopfilm Ulysses met Kirk Douglas in de hoofdrol. Hij wilde niet dat zijn leerlingen daar naar gingen kijken: 'Homerus reikt je de fantasie aan, niet een Hollywoodfilm.' Je zou je kunnen afvragen waar de leerkracht zich mee bemoeide, maar intussen plantten diens vermanende woorden wél een zaadje dat bijdroeg aan de culturele vorming van de volgende generatie. De lessen van Waleson inspireerden bijdehandje Edwin om zich te verdiepen in de filosofieën van de oude wijsgeren 'en dat heerlijke gezever over de deugd en waar het om draait in het leven.' Aan het eind van het eerste schooljaar stoomde hij met vier achten voor oude talen en een acht voor wiskunde door naar de volgende klas.

In de schoolkrant *Vulpes* manifesteerde hij zich onder het pseudoniem Auctor (raadgever) met een rubriek waarin hij door hem zelf verzonnen vragen beantwoordde. Zoals: 'Ik ben zeventien jaar. Ben geen nozem maar heb wel een bromfiets. Ook een baard.'

Mag ik deze baard ook dragen als ik naar school ga?’ Antwoord: ‘Beste Hans, uitsluitend op 5 december.’ Per 1 mei 1961 werd de vrije zaterdag voor gemeenteambtenaren ingevoerd. Een leerling informeerde of een schoolstaking zou kunnen bewerkstelligen dat ook het Vossius voortaan op zaterdag gesloten zou zijn.

Antwoordde Auctor: ‘Als jullie het voor elkaar krijgen om een vakvereniging in het leven te roepen, zal ik mij daarachter stellen met inzet van mijn volle persoon. In het geval jullie dit niet lukt, is iedere vorm van staken of enig ondermijnen van welke macht dan ook uit den boze.’ Rector J.A. Schuurisma kon er niet om lachen. Hij eiste dat Auctor zijn schrijfsels voortaan aan hem zou voorleggen voordat die werden afgedrukt – wat het einde van de rubriek betekende. ‘Ik wilde mij niet onderwerpen aan censuur, de lol was eraf,’ blikte de auteur terug.

In de tweede klas belandde hij in de schoolbank naast Rogier van Otterloo, zoon van componist en dirigent Willem van Otterloo. Ze raakten bevriend en al gauw gingen de gesprekken bijna alleen nog maar over muziek. Rogier kon aardig piano spelen. ‘En jij gaat slagwerken,’ zei hij tegen Edwin. Klasgenoot en vriend René Holdert haakte aan en plukte spoedig aan de snaren van een bas die hij met een theekist, een stok en een paar touwtjes eigenhandig in elkaar had gezet. Ze noemden hun trio voortaan The Gold Coast Combo, een naam die de moeder van Edwin had bedacht omdat de Apollolaan en omgeving bekend staat als de goudkust van Amsterdam. Ze oefenden elke zaterdag bij Rogier thuis aan de Willem Pijperstraat in de kelder die over de volle breedte onder het huis liep. Aanvankelijk stond daar alleen een drumstel, later werd de ruimte ingericht als zijn jongenskamer. Neef Michiel beschilderde de wanden met silhouetten van zwarte jazzmusici. Er stond een pick up voor het op maximaal volume afspelen van platen van de grote voorbeelden; soms werd een bepaald riffje wel vijftien keer gedraaid om analyseren hoe het in elkaar zat. Rogier van Otterloo was als zoon van een beroemde vader begiftigd met een muzikaal talent dat in zijn genen leek te zitten. Hij was zeer gedreven, op het maniakale af, kon moeiteloos

noten lezen en beheerste diverse instrumenten. Het drumstel waar Edwin zich op bekwaamde, was aanvankelijk van Rogier; later schafte hij zichzelf een tweedehands set aan van het geld dat met optredens werd verdiend.

Vanaf zijn veertiende werd de naam Edwin Rutten geleidelijk een begrip in het artiestenvak. 'Dat bandje van ons was direct heel succesvol,' zegt hij. 'Al gauw hadden we drie, vier optredens per week. Schoolfeesten, feestjes bij mensen thuis, verenigingen, het Leger des Heils zelfs. De meeste amateurorkestjes in de jaren vijftig speelden dixieland. Je had het trio van de latere dirigent Hans Vonk, door ons Hans Monk werd genoemd omdat hij in het vuur van zijn spel zijn ellenbogen op de toetsen van de vleugel placht te leggen. Ook Louis van Dijk, die op het Hervormd Lyceum zat, had een trio, later een kwartet met Carl Schulze. En ten slotte was daar ons Gold Coast Combo, de modernisten te midden van wat we tandartsenswing noemden.'

De vrienden trokken ook buitenschools met elkaar op als ze geen muziek maakten. In de zomer van 1960 ondernamen Edwin en Rogier samen een avontuurlijke vakantie aan boord van een coaster van de wilde vaart die richting Botnische Golf koerste. De reissom smokkelden ze bij elkaar met Chesterfield-sigaretten die ze in hun broekband hadden verstopt en jenever in een waterkruik. Het schip kon elk moment vanwege een nieuwe vracht van bestemming veranderen. In Kopenhagen ontsnapte Edwin nipt aan de dood, toen ze op de kade aan het voetballen waren en de bal in zee belandde. Hij klauterde via de steunbalken naar beneden en probeerde de bal uit het water te vissen, maar net op dat moment kwam de coaster als gevolg van golfbewegingen met grote snelheid op hem af. Edwin dreigde tussen de wal en het schip geplet te worden, maar Rogier snelde toe, duwde tegen het 750 ton zware schip en redde het leven van zijn vriend.

Op 17 december 1960 triomfeerde de Gold Coast Combo met voorspelbare vanzelfsprekendheid in de categorie 'moderne jazz' op het jaarlijkse muziekconкурс van de Gymnasiasten Bond Vossius. De jury toonde zich vooral gecharmeerd door de 'verzorgde

beginnetjes en verzorgde slotjes' in de arrangementen van Van Otterloo.

Redactrice Ineke Reuvekamp van *Vulpes*, de schoolkrant van het Vossius, ging langs bij 'de jongens' en rapporteerde in mei 1961: 'Ze begrijpen echt niet, wat ze hier doen op school. Ja, wat doen we hier eigenlijk?', vragen de leden van de Gold Coast Combo als ze weer eens bedenken hoe ver ze al zijn in de muziek en hoe ver ze nog moeten. Op zaterdagmiddag werken ze hard. Om half drie ben ik besteld omdat reclame altijd nuttig is. Ze zijn begonnen in de zomer van 1959. René op de theekist, later op een échte bas. Op het ogenblik studeert hij ook met strijkstok, sinds enige maanden ijverig. Eelt is er op z'n vingers natuurlijk. Edwin werd de drummer, hij kon iets meer dan René, maar niet veel meer. Rogier (indertijd de enige met bandervaring) zegt nu: "Edwin? Een hele goeie drummer, maar hij wordt nog beter." Drie maanden geleden kreeg hij z'n eigen drumstel, mooi joh, zwart, glimmend, duur en eigen. Rogier wierp zich op als pianist en leider. Er werd hard gerepeteerd, gearrangeerd, gecomponeerd en opgetreden – met succes. Rogier vertelt nu, trots, maar toch met de anzelfsprekendheid van iemand voor wie muziek het eigene is: "We hebben een repertoire van 130 nummers. Ook dixieland, ja, en een My Fair Lady-potpourrie – daar vragen ze om; zelfs het Wilhelmus spelen we, als ze daar om vragen." De grote liefde is de moderne jazz, Rogiers grootste wens is de big band ("wat kan uitlopen op een dertig man, neem een Stan Kenton.") Praat met Rogier over de big band, dan wordt hij gek en spot: "Dat wordt zo (snelle, schetsende gebaren): een witte vleugel, een rode bas, een zwart drumstel, mijn mensen in grijze broeken, blauwe jasjes, ik er voor – dat is machtig, zie je het? Als het kon, nam ik 100 trompetten of zo. Hoewel hier in Nederland? Laatst speelden we in Bilthoven, daar moesten we al gauw aan de charleston, dat is niks; hier in de stad willen ze nog wel aan de moderne jazz, maar in de provincie – pff!" (rimpels, overal rimpels in zijn gezicht.)' De jongens wilden niet zeggen hoeveel ze met hun optredens verdienden, maar het was méér dan een zakcentje. 'Ze kopen: een motor, een drumstel (twee drumstellen), platen (hé,

zegt Edwin, denk er om hoor, ik geen motor, ik blijf mijn Simplex trouw), sigaretten (doorstrepn, zegt Rogier). Edwin betaalt z'n eigen zanglessen. Er wordt zelfs gespaard, er moet nog zoveel komen. Rogier kocht voor de kelder waar elke zaterdag gerepeteerd wordt een piano, maar dan is het pas een kunst om er zuiver op te spelen." Vanwege de muzikale bedrijvigheid, 'op semiprofessioneel niveau' schoten de schoolprestaties er vaak lelijk bij in, maar dat mocht de schoolkrantredactrice beslist niet opschrijven. 'Maar dat doe ik toch, ze zijn doodsbang. Als ik over de schnabbeltjes begin, zegt Rogier: "Schrijf in godsnaam, pak weg, eens in de twee maanden." Ik weet dat dit dat niet zo is, het is ook niet zo – "maar werkelijk, het huiswerk lijdt er niet onder. Zeg dan ook maar dat we 's zondags samenwerken. Wou je om 3 uur bij me zijn? Goed, dan zet ik de wekker om 2.30 uur.'"

Zondagmiddag om 3 uur stond de schoolkrantredactrice bij Rogier van Otterloo op de stoep. Hij deed open en zei: 'Weet je dat de vogeltjes floten toen we vanmorgen thuiskwamen. Gelukkig dat het niet altijd zo laat wordt.' De verslaggeefster woonde een repetitie bij. 'Er wordt hier heel goed gewerkt, gespannen. Zonder papier, met een enkele mondelinge aanwijzing (toe nou, kerel, G-septiem akkoord, dat weet je toch wel, en dan over op... nee Edwin, op de bassdrum, natuurlijk op de bassdrum). Een nieuw nummer. Het lijkt zo eenvoudig, maar het is een kwestie van goed ingespeeld zijn, hard werken en muzikaliteit. We boffen ontzettend met elkaar.' Waarop redactrice Ineke Reuvekamp haar reportage afrondt: 'De Gold Coast Combo speelt, er zijn zweetdruppeltjes, truien gaan uit (ha, nu wordt René enthousiast, als de truien maar uit zijn), het ritme wijzigt zich op een kreet van Rogier. Ik luister, wij laten ons meenemen. De jazz is iets heerlijks.'

Volgens *Vulpes* weekte Edwin zich in januari 1961 voor het eerst los van het trio om in plaats van drummen te gaan zingen: 'Lekker stug, zonder slagwerk.' Sindsdien kwam hij ook in het schnabbelcircuit kwam hij steeds vaker achter het drumstel vandaan om een lied van Sinatra of Mel Tormé te vertolken – primair omdat daar vanuit de zaal vráág naar was, maar ook omdat

hij het heerlijk vond om dat te doen. Anita O'Day was zijn favoriete zangeres, *Anita O'Day Swings Cole Porter With Billy May* zijn lievelingsplaat. 'Ik hoorde een bepaald vibrato, een schorretje in die stem, ik hoorde het gemak en de lach achter het zingen, in het nummer *Easy To Love*. Een soort auditieve verliefdheid maakt zich van mij meester, ik was op slag verkocht.'

Frans van Schaik kwam naar de Gold Coast Combo luisteren, een zanger die beroemd was geworden met het in diverse versies op de plaat zetten van de kwaliteitssmartlap Ketelbinkie. Hij tipte Hans Kellerman, eigenaar van een bekende platenzaak in de Reguliersbreestraat die het kleine label Delta runde. Niet lang daarna stonden de jongens in de studio hun eerste single op te nemen, een 'e.p.'tje' (van 'extended play'), twee nummers op de ene, drie nummers op de andere plaatkant, waaronder het door Rogier geschreven *Swingin' Sawyers*, de 'swingende zagen', een titel die wederom een vondst van moeder Rutten was. Het trio was voor de gelegenheid uitgebreid met drummer Costa Tschauoussoglou. Op het platenhoesje stond een zwartwit-foto van Edwin, met op de achtergrond de drie andere bandleden, en de tekst: 'Edwin Rutten And The Gold Coast Combo.' Ze kwamen ermee op de televisie in het programma *Pas Geperst* van componist en orkestleider Pi Scheffer.

Schoolkrant *Vulpes* had in september 1961 de primeur. 'Volgens mij een prettige plaat om naar te luisteren,' schreef Ineke Reuvekamp. 'Er is hard voor gewerkt. De combo is deze zomer niet op vakantie geweest. Drie weken lang vóór de opname in de Doelenzaal, waarbij ook nog veel, goed en slecht gefotografeerd werd, elke dag dezelfde vijf nummers.'

"Niet vervelend, Rogier?"

"Nee zeg, wat dacht jij nou, elke dag weer even mooi, elke keer muziek. Leg je oor naast de versterker en luister naar de bas. Hoor je dat?"

De stem is geen solist die met woorden werkt, de stem is een instrument – een zeer goed lopend, zeer exact nummer dat helemaal op het ritme leeft. *A prelude to kiss*, zeer langzaam, en *My*

kind of love, een ingewikkeld arrangement. Op de andere kant het door Edwin al heel vroeg en veel en heel mooi gezongen *A foggy day* en *I've got the whole world on a string*. De toekomst? Hard werken, veel leren en eindexamen doen. Wat er van wordt – zoals Edwin spits opmerkte in een van zijn radio-interviews – ligt in de schoot der goeden. Maar deze EP is er, daar hoeft niemand aan te twijfelen. De Gold Coast Combo is er trots op. En ik ook.'

'Het merkwaardige van Swingin' Sawyers is dat er een paar vocals op staan, die door een man worden gezongen en dat komt in de moderne jazzwereld nog maar sporadisch voor,' meldde *De Telegraaf* in oktober 1961. 'De zanger, die hier debuteert, is de 18-jarige Edwin Rutten, zoon van de bekende cineast Gerard Rutten. Edwin heeft een uitgesproken feeling voor tempo en ritme van moderne jazz en een gevoelige, donkere stem. Hij wordt begeleid door Rogier van Otterloo, de zoon van dirigent Willem van Otterloo, aan de piano, René Holdert aan de bas en door de Griekse student in de wiskunde Costa Tchaoussoglou op de drums. Tchaoussoglou is een Griek, die al vanaf zijn negende in Nederland woont en de meeste ervaring van het viertal heeft. Hij heeft al eens met Stan Getz in Polen gedrumd en in New York was hij gastdrummer in de Eddie Condon Club.' De krant citeerde Edwin Rutten: 'Ik zou wel graag willen doorgaan als zanger, maar ik weet op het ogenblik nog niet of dat wel kan. Van Van Otterloo staat wel vast, dat hij in de muziek verder gaat. Hij wil gaan arrangeren en componeren en in de moderne jazz valt op dat gebied nog veel te doen.'

Kort na de lancering van dat plaatje ging bij de familie Rutten de telefoon. Niemand minder dan Dolf van der Linden, dirigent van het Metropole Orkest en in die dagen een absolute grootheid in de lichte muziek, wilde Edwin spreken. Omdat hij de muziek bij *Sterren stralen overal* had gecomponeerd, kende hij pa Rutten en de rest van het gezin. Nu belde hij om te vragen of Edwin tijd en zin had om binnenkort een radio-opname met de veertig man tellende big band te maken.

'Mijn moeder vertelde me achteraf dat ik met die telefoonhoorn aan m'n oor zowat in de houding sprong,' herinnert

hij zich. 'In die tijd had je ook op zaterdag school, dus ik moest rector Schuurisma om toestemming vragen om een paar lessen te verzuimen in verband met een radio-opname. Schuurisma deed moeilijk: "Als iedereen gaat vragen om op zaterdag niet naar school te gaan, kunnen we de school die dag net zo goed sluiten." Waarop ik eruit flapte: "Als ik geen vrij krijg, ben ik die dag ziek." Een raar antwoord natuurlijk, want hoe kon ik weten wat ik een maand later mankeerde? Schuurisma draaide zich om, zei niets en liep weg. Op zaterdagmiddag 25 november 1961 nam ik de trein naar Hilversum. Ik liep van het station naar de VARA-studio en daar zat het Metropole Orkest met de violisten Sam Nijveen en Benny Behr en Dick Schallies aan de piano, wat voor mij een onbeschrijflijke ervaring was. Ik kende die namen van de radio en nu zag ik ze in het echt. Het orkest zette in en ik begon te zingen. Twee nummers: *The World On a String* en *Angel Eyes*. Zonder dat ik me daarvan bewust was, stond ik tijdens het zingen enorm met m'n handen te zwaaien. Opeens tikte Van der Linden af, keek me streng aan en zei: "Edwin, soms is één dirigent al te veel." De musici lagen in een deuk, ik had een rooie kop. Bij de volgende opnames heb ik mijn handen maar in m'n zakken gehouden. De maandagochtend daarop zag ik er tegenop om naar school te gaan. Ik verwachtte dat Schuurisma me de mantel zou uitvegen omdat ik een deel van de zaterdag was weggebleven. Zoals altijd stond hij op het bordes en overzag het schoolplein. Ik kon hem niet ontwijken, glipte met andere leerlingen naar binnen, maar hij zei niets.'

Edwin Rutten en The Gold Coast Combo werden met de dag beroemder. In zijn biografie *Rogier van Otterloo* (2011) citeert John van Markwijk bassist René Holdert die stelt dat muziek niet de enige factor was die de bandleden met elkaar verbond. 'Ook de levenshouding, het kritisch staan tegenover de conventionele schoolsfeer. Wij vonden de gemiddelde leerling op het gymnasium vrij suf. Er gebeurde niet zoveel. Men deed zijn huiswerk en men zat op een hockey- of tennisclub. Dat was het. Als je een muziekstudie ging doen, nam je klassiek les. Dan speelde je viool of piano, maar je ging geen jazzmuziek spelen. Dus wat dat betreft waren we wel een

beetje afwijkend.’ Rock ‘n’ roll was in opkomst, maar dat vond Van Otterloo volgens Holdert ‘rotzooi’. ‘Het waren maar drie akkoorden. Ik vond die muziek soms best leuk, maar daar was met Rogier geen discussie over mogelijk. Wat dat betreft kon hij erg conservatief zijn. Ten opzichte van die muziek was jazz natuurlijk elitair.’

In mei 1962 verscheen de lp *Takin’ a Change on Edwin* met een door topfotograaf Paul Huf gemaakte hoes, die de zanger (gestreept overhemd, regenjas) met de handen in de zij in een Amsterdamse steeg in de camera liet blikken. Met linksonder in beeld de credits: ‘Edwin Rutten Gold Coast Combo & Guests.’ Rogier van Otterloo ontplofte zowat van verontwaardiging toen de plaat hem onder ogen kwam. Als oprichter en leider van het Gold Coast Combo kreeg hij niet de eer die hem toekwam, vond hij. De band werd volgens hem gereduceerd tot begeleidingsgroepje van soloartiest Edwin. Waarop de zanger slechts kon antwoorden dat niet hij, maar de platenmaatschappij voor dit beleid verantwoordelijk was.

In de Van Otterloo-biografie stelt René Holdert dat er duidelijk sprake was van rivaliteit. ‘Edwin en Rogier waren toen in feite met een eigen carrière begonnen. Ook wat betreft muzikale belangstelling begonnen ze uit elkaar te lopen. Edwin maakte uitstapjes naar de meer commerciële muziek. Rogier stelde zich daar aanvankelijk nogal pretentiefus, om niet te zeggen puriteins, in op. Dat leidde er zelfs toe dat hij in een van de vele discussies Sarah Vaughan afdeed als een vulgaire bevalling. Die uitspraak heeft hij later wel moeten relativeren.’ Volgens Edwin Rutten werd ‘menig verjaardagspartijtje naar de knoppen geholpen’ omdat Rogier het alleenrecht had op smaak. ‘Gilbert Becaud, Charles Aznavour en Sarah Vaughan vond hij allemaal niks.’

‘Zelfs in Amerika bestaat momenteel belangstelling voor de Nederlandse langspeelplaat *Takin’ a chance on Edwin* van de Amsterdamse jazz-zanger Edwin Rutten, die de enige vocalist in dit genre in Europa wordt geacht’, meldde *Het Parool*. Hij zong in september 1962 twee nummers in de Rudi Carrell Show op de televisie. ‘Ik vind Edwin in zijn genre uitstekend. Deze jongen zou in

het buitenland zeker geen gek figuur slaan,' zei Carrell tegen *De Telegraaf*.

Een verslaggever van het christelijke ochtendblad *Trouw* ging bij de zanger langs en berichtte: 'De laatste tijd hoor je steeds vaker de naam van Edwin Rutten noemen. Twee platen zijn kort na elkaar van hem in de handel gebracht. Er bestaat veel belangstelling voor, niet alleen in ons land, maar ook buiten de grenzen, met name in Duitsland. Wie is Edwin eigenlijk? Om dat te weten te komen ben ik onlangs bij hem op bezoek geweest in de woning van de familie Rutten aan de Titiaanstraat In Amsterdam-Zuid. Terwijl wij in het album bladeren met knipsels en foto's, dat de nu 19-jarige Edwin nauwkeurig bijhoudt, vertelt hij mij dat hij eigenlijk "zo maar" In de zangerswereld is gerold. "Het is zo'n jaar of vier geleden begonnen, toen ik op het Vossius Gymnasium lid werd van een schoolbandje. Ik was er drummer. Met schoolavondjes traden we altijd op met onze, toen nog naamloze, band. Bij een van die gelegenheden zong ik eens in plaats van te drummen. Het sloeg nogal aan en sinds die tijd zing ik", beschrijft Edwin zijn nog prille carrière.'

En: 'Ik ben nogal eierzuchtig. Daarom voel ik er niets voor een amateur te blijven, ik wil in de zangerswereld een heel grote naam krijgen. Anders houd ik er mee op.' Voorlopig zag het er volgens de krant niet naar uit dat de zangcarrière op een fiasco zou uitlopen. 'De jonge vocalist ontvangt steeds meer aanbiedingen om ergens te komen optreden. Onlangs maakte hij een tournee door Zweden, Finland en Denemarken. Begin volgend jaar gaat Edwin opnieuw naar Zweden, waar hij in Stockholm een radioconcert moet geven. Voor augustus 1963 staat er een reis naar Polen op het programma. Daar verheugt Edwin zich erg op, omdat Polen een erg jazzminnend land is. In de V.S. Is de naam van Edwin Rutten ook doorgedrongen, zodat een reis naar de nieuwe wereld in het verschiet ligt. Deze groeiende belangstelling is voornamelijk toe te schrijven aan de omstandigheid, dat daar weinig mannelijke jazzzangers zijn. Belangrijk is voorts, dat Edwin en zijn combo een eigen stijl heeft ontwikkeld. „Alles wat ik zing is opnieuw bewerkt. Mijn zus, die steengoed in Engels is, helpt me daarbij. Mijn ideaal is,

dat het op de duur zo wordt, dat de mensen als ze me horen zingen meteen weten: “O, dat is Edwin Rutten. Als je zover bent, heb je pas iets gepresteerd, dat je voldoening geeft”.’

Aangezien muziek de levens van de leden van de Gold Coast Combo volledig was gaan beheersen, was het geen wonder dat hun schoolprestaties er lelijk bij in schoten. Toen hij in de vierde klas thuiskwam met een rapport met enkele vieren en vijven, vroeg zijn moeder: ‘Edje, wat denk je eraan te gaan doen?’ Waarop hij: ‘Wegwerken.’ Zij: ‘Je drumstel zal ik maar niet opbergen want dat zal je nog hard genoeg nodig hebben om een beetje fleur aan je leven te geven.’ Dat vond hij een ‘brede gedachte’, zeker toen die gevolgd werd door haar berustende afsluiter: ‘Ik kan toch niet tegen je op.’ Hij nam zich voor om voortaan beter zijn best te doen op school, al was het maar om zijn moeder een plezier te doen.

Wat niet wegnam dat hij in de vijfde klas bleef zitten, waarna hij het Vossius verliet. Hij vervolgde zijn schoolopleiding door het avondgymnasium te bezoeken, twee avonden per week in het Barlaeus-gymnasium nabij het Leidseplein. De lessen waren om half tien ’s avonds afgelopen. Na afloop tufte hij op zijn NSU-brommertje vaak nog even naar jazzclub Sheherazade in de Paardenstraat om naar de illustere huisband The Diamond Five te luisteren, met Harry Verbeke op tenorsax, Cees Smal trompet, Cees Slinger piano, Jacques Schols bas en John Engels drums. In het voorjaar van 1963 zat hij maandenlang vanaf half 9 ’s morgens elke dag te blokken ter voorbereiding op het staatsexamen Gymnasium Alfa, waarvoor hij met de trein naar Amersfoort moest. Hij slaagde natuurlijk voor het diploma dat hij nodig had om in Amsterdam psychologie te gaan studeren.